

PROEFSTATION VOOR TUINBOUW ONDER GLAS

IJSBERGSLA

VOORJAARSTEELT 1993

ÉÉNJARIG ONDERZOEK

R-J. V/D HEIJDEN
H. DOUMA
R. ELGERSMA
J. VAN UFFELEN

Naaldwijk, juni 1993

Niet voor publicatie

Intern verslag nr. 336

BIBLIOTHEEK
PROEFSTATION VOOR TUINBOUW
ONDER GLAS TE NAALDWIJK

22/13'3

A
06
A
60

RASSENPROEF IJSBERGSLA VOORJAARSTEELT, ÉÉNJARIG ONDERZOEK 1993

PROEFOPZET

In de voorjaarsteelt ijsbergsla van 1993, éénjarig onderzoek, is één ras vergeleken met drie standaardrassen. De standaardrassen waren Kappa, Kellys en Polar.

De proeven lagen op de volgende bedrijven:

- W.A. Doorduyn (3-voud) (Door)
- P. v/d Berg (3-voud) (Berg)
- PTG afd. 208-2 (4-voud) (PTG)
- Th. v/d Hout (3-voud) (Hout)
- J. Noordam (3-voud) (Noor)
- G. van Herk (3-voud) (Herk)

Tabel 1. Proef- en proefveldgegevens

	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk
aantal pl/veld	60	60	60	60	60	60
aantal pl/m ²	14.3	14	14	13	13.5	?
zaaidata	10-11-92	17-11-92	08-01-93	05-02-93	09-02-93	10-03-93
plantdata	15-01-93	15-01-93	18-02-93	wk 11	15-03-93	wk 13
oogstdata	23-03-93	30-03-93	22-04-93	06-05-93	06-05-93	17-05-93
beoordelingsdata	23-03-93	30-03-93	22-04-93	06-05-93	06-05-93	17-05-93
beoordelaars	6	7	6	2	3	3
eigen ras	Celtic	Olympus	Kellys	Olympus	Olympus	?

Tabel 2. Veldnummers van de in de proef opgenomen rassen

code	Door			Berg			PTG				Hout			Noor			Herk		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	VI	I	II	III	I	II	III	I	II	III
B	3	7	13	4	9	16	4	8	9	15	4	6	12	4	6	10	5	8	9
C	5	9	12	6	7	17	3	5	12	14	2	8	11	2	12	14	3	7	12
D	4	6	11	5	8	13	1	6	10	16	3	10	15	5	13	15	2	4	6
E	2	8	14	3	12	18	2	7	11	13	5	7	13	3	7	9	1	10	11

Tabel 3. Resistenties en namen van de in de proef opgenomen rassen

ras	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
B Kappa Rijk Zwaan	-	-	-	-	-	+	-	.	.	-	-	-	-	+	+	.
C Kellys L.de Mos	+	+	+	+	+	+	+	.	.	+	+	+	+	+	+	+
D Polar L.de Mos	+	+	+	+	+	+	+	.	.	+	+	+	+	+	+	+
E EY 6115 Enza	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	+	-	-	-	+

- = resistent
+ = vatbaar
.= onbekend

WAARNEMINGEN

De waarnemingen op de bedrijven van W.A. Doorduyn, P. v/d Berg en G. van Herk zijn gedaan door vertegenwoordigers van de deelnemende zaadbedrijven, de tuinders, de N.A.K.-G., het C.B.T., de gewasspecialist van het proefstation en medewerkers van het gebruikswaarde-onderzoek. Op de overige proefplaatsen is door enkele tuinders en medewerkers van het gebruikswaardeonderzoek beoordeeld. In het oogstbare stadium werd er beoordeeld op de volgende criteria:

- omvang
- kleur
- vastheid bol
- verhouding bol/omblad
- aanslag
- geel blad
- graterigheid
- gebruikswaarde

De cijfers werden ondersteund door opmerkingen.

De cijfers wat betreft de gewichts- en nitraatbepaling zijn gegeven voor zowel crips-ijsbergsla als ijsbergsla. Deze cijfers worden dan ook in twee tabellen gepresenteerd.

Op alle proefplaatsen werd het 100 kroggewicht per parallel bepaald. Op 4 bedrijven (10 parallellen), W.A. Doorduyn, PTG, Th. v/d Hout en J. Noordam, werd in twee- of drievoud het nitraatgehalte bepaald. In de tabel met nitraatgehalten is ook een kolom opgenomen met het gemiddelde nitraatgehalte, absoluut en relatief.

De houdbaarheid werd bepaald aan de hand van het produkt van W.A. Doorduyn en het PTG.

TOELICHTING BIJ DE TABELLEN

Betekenis der cijfers:

a) bij de beoordeling in het oogstbare stadium:

omvang	grotere omvang - hoger cijfer
kleur	lichtere kleur - hoger cijfer
vastheid bol	meer vast - hoger cijfer
verhouding bol/omblad	betere verhouding - hoger cijfer
aanslag	meer aanslag - lager cijfer
geel blad	meer geel blad - lager cijfer
graterigheid	meer graterig - lager cijfer
gebruikswaarde	betere gebruikswaarde - hoger cijfer

b) bij de houdbaarheidsproeven:

verkleuring snijvlak na bewaring	meer verkleuring - lager cijfer
waardering rot na bewaring	meer rot - lager cijfer

c) algemeen:

gem. = gemiddelde van de rassen

* = geen bepalingen gedaan

rel. = relatieve waarde met proefgemiddelde - 100

Tabel 4. Omvang

bedrijf	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk	Gem.
ras							
B	6.8	6.9	7.3	7.2	7.1	6.8	7.2
C	6.6	5.9	7.0	6.7	6.2	7.7	6.7
D	6.9	5.8	7.3	6.0	7.1	7.3	6.7
E	6.3	6.5	7.6	8.0	7.3	7.8	7.3

Tabel 5. Kleur

bedrijf	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk	Gem.
ras							
B	6.4	7.0	6.6	7.0	7.0	6.9	6.8
C	7.2	6.4	6.7	7.2	7.0	6.8	6.9
D	6.8	6.1	6.3	6.3	6.9	6.3	6.5
E	6.1	6.8	6.5	7.0	7.0	6.8	6.7

Tabel 6. Vastheid bol

bedrijf	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk	Gem.
ras							
B	5.8	6.4	7.8	7.3	6.8	6.9	6.8
C	7.2	5.6	7.0	7.0	6.9	6.3	6.7
D	6.1	7.2	6.5	7.8	6.4	5.9	6.7
E	6.3	6.6	6.1	7.0	6.1	4.9	6.2

Tabel 7. Verhouding bol/omblad

bedrijf	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk	Gem.
ras							
B	7.2	6.7	6.7	7.2	6.9	6.4	6.9
C	6.2	5.7	6.6	7.5	6.8	6.2	6.5
D	5.7	6.2	5.9	6.5	6.7	5.7	6.1
E	5.7	6.2	5.8	6.5	7.2	5.2	6.1

Tabel 8. Aanslag

bedrijf	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk	Gem.
ras							
B	7.2	7.1	5.4	7.3	6.4	4.9	6.4
C	6.7	7.2	5.6	6.8	6.4	5.0	6.3
D	6.7	7.0	5.8	7.0	6.3	6.2	6.5
E	5.1	6.5	5.2	7.3	7.6	5.7	6.2

Tabel 9. Geel blad

bedrijf	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk	Gem.
ras							
B	7.1	7.2	5.5	7.2	6.7	5.6	6.6
C	6.5	7.1	5.7	7.0	6.8	5.8	6.5
D	6.4	7.0	5.7	7.2	7.1	6.2	6.6
E	5.8	7.0	5.4	7.0	7.3	5.8	6.4

Tabel 10. Graterigheid

bedrijf	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk	Gem.
ras							
B	7.0	7.0	5.8	7.2	6.8	6.2	6.7
C	6.4	6.5	5.7	6.2	6.8	5.9	6.3
D	6.6	6.6	5.6	6.7	7.0	5.7	6.4
E	5.3	6.7	5.7	6.7	7.0	5.4	6.1

Tabel 11. Gebruikswaarde

bedrijf	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk	Gem.
ras							
B	6.9	6.0	6.2	6.8	6.6	4.4	6.2
C	5.7	5.2	6.0	6.7	6.0	5.4	5.8
D	5.7	5.5	5.3	5.0	5.4	5.0	5.3
E	4.6	5.9	5.4	6.3	5.6	5.0	5.5

Tabel 12a. Netto gewicht in kg/100 stuks crisp-ijsbergsla

bedrijf	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk	Gem.
ras							
B	42.4	43.1	*	*	58.9	*	48.1
C	38.6	35.3	*	*	58.6	*	43.5
D	40.1	38.3	*	*	60.0	*	46.1
E	32.5	40.3	*	*	61.4	*	44.7

Tabel 12b. Netto gewicht in kg/100 stuks ijsbergsla

bedrijf	Door	Berg	PTG	Hout	Noor	Herk	Gem.
ras							
B	*	*	67.6	44.7	50.0	*	54.1
C	*	*	61.7	42.8	44.6	*	49.7
D	*	*	55.0	45.6	42.2	*	47.6
E	*	*	62.1	44.4	*	*	53.3

Tabel 13. Verkleuring snijvlak na bewaring

bedrijf	Door	PTG	Gem.
<u>ras</u>			
B	7.7	6.0	6.9
C	7.7	5.7	6.7
D	7.0	4.3	5.7
E	6.3	4.3	5.3

Tabel 14. Waardering rot na bewaring

bedrijf	Door	PTG	Gem.
<u>ras</u>			
B	4.3	4.1	4.2
C	3.8	4.0	3.9
D	3.7	3.7	3.7
E	2.2	3.2	2.7

Tabel 15a. Nitraatgehalte in ppm produkt crisp-ijsbergsla

bedrijf	Door	Noor	Gem.	Rel.
<u>ras</u>				
B	2972	2073	2523	93
C	3272	2548	2910	107
D	2693	2521	2607	96
E	3109	2561	2835	104

Tabel 15b. Nitraatgehalte in ppm produkt ijsbergsla

bedrijf	PTG	Hout	Gem.	Rel.
<u>ras</u>				
B	1725	1463	1594	95
C	1840	1754	1797	107
D	1648	1700	1674	100
E	1916	1413	1665	99

Tabel 16. Samenvatting van de gemaakte opmerkingen per ras

- B bolrot (9x), toprandje (5x), open bollen (4x), iets platte bol (2x), enkele verbrande bladrandjes, ongelijk, groot snijvlak, te los, springers, niet homogeen, klein, wilde, vreemde ertussen, rand, schiet door.
- C toprand (5x), schieters (5x), traag (2x), iets toprand (2x), randje (2x), rand (2x), bol is te compact gebleven; moet anders geteeld worden, ongelijk, vulling mist, krul, los, klein.
- D tuitig (17x), schieters (12x), wilde in (11x), groot snijvlak (6x), iets toprand (6x), (te)klein (5x), toprand, ingerot snijvlak/rotte pit (5x), heterogeen (3x), rand (3x), dof v. kleur (2x), ongelijk (2x), te vast (2x), rot (2x), lange pit, niet geschikt voor de teelt van bol, afwijkers.
- E ongelijk (7x), schiet door (7x), bolrot (5x), iets toprand (3x), toprand (3x), rand (3x), ingerot snijvlak/rotte pit (3x), vreemde erin (3x), veel aanslag (2x), bol te graterig, te kleine bol, dof v. kleur, veel smet, bobbelblad, tuitig, niet geschikt voor de teelt van bol, vorm onvoldoende.